

گذری بر شناخت مسائل محیط زیست
(با رویکرد اجتماعی)

لطیف رضوی

بهار ۶۸

سرناسه	رضوی، لطیف: ۱۳۴۷ =
عنوان و نام پدیدآور	گذری بر شناخت مسائل محیط زیست (با رویکرد اجتماعی) / لطیف رضوی.
مشخصات نشر	تهران: انتشارات آموزش برتر، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	۱۱۸ ص: مصور(رنگی)؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۶۵۶-۴۹-۴
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۱۰۹.
موضوع	مجمع مس سرچشمه
موضوع	حفاظت محیط زیست -- ایران -- جنبه های اجتماعی
موضوع	Environmental protection -- Iran -- Social aspects
موضوع	مدیریت محیط زیست -- ایران -- جنبه های اجتماعی
موضوع	Social aspects -- Environmental management -- Iran
موضوع	مدیریت صنعتی -- ایران -- جنبه های زیست محیطی
موضوع	Industrial management -- Environmental aspects -- Iran
موضوع	سرف -- ایران -- جنبه های اجتماعی
موضوع	Consumption (Economics) -- Iran -- Social aspects
رده بندی کنگره	TD۷۷۵.۵۵۳۹۶۱۱
رده بندی دیویی	۳۶۳/۱.۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۵۶۵۷۰۶۴

گذری بر شناخت مسائل محیط زیست (با رویکرد اجتماعی)

مؤلف: لطیف رضوی

طراحی جلد: مریم قربانی

صفحه آرا: اکرم ملک نژاد

ناشر: انتشارات آموزش برتر

قطع: رقعی

تیراژ: ۱۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۶۵۶-۴۹-۴

قیمت: ۳۵۰۰۰ تومان

آدرس: تهران، میدان انقلاب، خیابان کارگر جنوبی، پلاک ۹۱۶، طبقه دوم تلفن: ۶۶۱۳۹۸۶۲ - ۰۹۱۹۳۵۷۵۰۴۴

فهرست

۹	مقدمه
۱۵	بخش اول
۱۵	چرا جامعه شناسی مصرف؟
۲۱	جامعه‌ی مصرفی و محیط زیست
۲۸	اعلان مصرف
۳۱	وروی نظر بها
۳۵	مسائلی جاه شناسی
۴۵	بخش دوم
۴۵	استراتژی دفتر کس HS F
۴۶	آئین نامه ایمنی معادن مصوب جلسه ورخ ۱۳۷۹/۱۱/۲۵ شورای عالی حفاظت فنی
۴۶	مسئول ایمنی معدن
۴۷	مسئول فنی معدن
۴۷	ماده ۳ آئین نامه اجرایی قانون معادن
۴۸	حمایت مدیریتی از مقوله ی ایمنی
۴۹	کلاس ایمنی
۵۱	کلاس محیط زیست
۵۵	کلاس بهداشت حرفه‌ای
۵۵	کلاس انرژی
۵۷	بخش سوم
۵۷	تب اعتراضات ما
۵۸	سبک زندگی
۶۰	رویدادهای مکتوب
۶۲	شبکه‌های ارتباطی و هنجارهای فرهنگی

۶۷	تفکیک
۷۴	واحدهای صنعتی و معدنی تهدید کننده ی محیط زیست هستند؟
۸۰	دور ریختنی ها
۸۴	دخالت یک یا چند عامل در رویداد نامطلوب
۸۶	باز یافت ضایعات
۸۸	فناوری پیشرفته، مداخله و تصرف تکنولوژی
۸۹	نزد بالا و تخصص پایین
۹۰	"جهل پولاریسم"
۹۰	بی انبایی به محیط زیست
۹۴	چیزی به نام فنا بی نگرانه (CARELESS TECHNOLOGY)
۹۷	نمونه ای از تعارض اجتماع
۹۸	دفن پساب ناشی از مصارف بشری در محیط زیست
۹۹	مدیریت پسماند
۱۰۰	پاکسازی قوانین
۱۰۳	بخش چهارم
۱۰۳	مأموریت سازمانی
۱۰۹	منابع
۱۱۱	پیوست

در ایام تجدد، انسان با معمای فکری محیط زیست روبروست. معمولاً سه معمای فکری در دنیای اندیشه‌ی بشری وجود دارد. معمای اول: معمای رشد و توسعه (چرا و چگونه عامل مخرب محیط زیست پیدا شد؟)

معمای دوم: معمای مکانیکی (عامل مخرب چگونه عمل می‌کند؟) معمای سوم: معمای علی (عامل مخرب - تاثیر بر محیط زیست دارد؟) کسانی وارد مباحث محیط زیست می‌شوند که به نوعی با آن در ارتباط هستند. معمولاً هرکسی تمایل دارد بداند که محیط زیست چرا چگونه آلوده می‌شود. برای این کار به تحقیق روی می‌آورد. او به مزرعه باز دارد. مهارت‌هایی مانند خواندن، پرسیدن، اندیشه کردن و ارائه دادن فکر و ایده به دیگران، گوش دادن، انتخاب کردن و بازتاب کردن اندیشه‌های خود و دیگران برای مردم و جامعه.

در جهان امروز نگاه ویژه به مسائل گسترده‌ی محیط زیست و اقدام برای

حل آن، از اساسی‌ترین نیازهای اجتماعی بشری بشمار می‌رود. دنیای امروز مسائل بسیاری را پیش روی اجتماع گذاشته است. انسان‌ها با واقعیات اجتماعی روبرو هستند. انسان اجتماعی باید واقعیتهای اجتماعی را درک کند و زندگی اجتماعی را بسازد. انسان امروز بناچار بیش از گذشته به محیط زیست خود ارجح می‌دهد. یک سری وظایف و تکالیف دارد که باید به سرانجام برساند. انسان امروز بخوبی می‌داند که باید قانون مدار باشد و قانونمند به حیات اجتماعی خود ادامه دهد. قلمرو زندگی اجتماعی بر این اساس استوار است که زیست اجتماعی مبتنی بر روی قوانین، مقررات و ضوابط زیست محیطی است و خارج از آن زندگی اجتماعی محال می‌شود.

موضوع زیست محیطی چنان - نر اهمیت است که توجه ناکافی به آن می‌تواند زندگی بشری را به زحمت اندازد. بنابراین عمل نکردن به قاعده‌ی زندگی، می‌تواند آسیبهای فراوان بر پیکردن جامعه و مردم وارد سازد.

جامعه‌ای که در آن زندگی اجتماعی وجود دارد، باید مسائل اجتماعی آن را شناخت؛ بر قواعد زیست محیطی آن آگاهی یافت. اگر قوانین زیست محیطی حاکم بر جامعه، ناقض اخلاق اجتماعی است بر اصرار یا بی‌توجهی در قوانین زیست‌مانی آن شتافت. این یک قاعده است. چنین کاری بر عهده‌ی جامعه‌شناسان، روانشناسان اجتماعی، مردم‌شناسان و تئوری پردازان زیست محیطی است. اما افرادی که تکالیف و وظایف مشخص در برابر محیط زیست

دارند و یا متعهد به قاعده‌ی زندگی بوده و طرفدار محیط زیست شناخته می‌شوند، دانستن نظریه‌های اجتماعی که در حوزه‌ی محیط زیست تولید شده و به جامعه‌ی بشری ارائه گردیده است، ضرورت می‌یابد.

چنین کاری معمولاً از دو طریق انجام می‌گیرد: اول: چگونه می‌توان فهم خود را از مسائل زیست محیطی بهبود بخشید؟ به نظر می‌رسد مطالعه‌ی بیشتر در این زمینه، ترین گزینه می‌باشد. با مطالعه و پژوهش است که انسان به درجات بالاتر از شناخت دست می‌یابد. دوم: شناخت مسائل اصلی محیط زیست است که می‌خواهیم درباره‌ی آن مطالعه یا تحقیق کنیم.

معمولاً کسی که درباره‌ی محیط زیست تحقیق می‌کند باید مشخص کند چه چیزی می‌خواهد؟ اصولاً چه نفعی مورد انتظار اوست. فرد عمل‌گرا^۱ هست یا آرمانگرا^۲؟

نیاز است که مشخص شود هر کدام از افراد که با مطالعه‌ی محیط زیست می‌پردازند، طرفدار کدام طرز فکر هستند و یا به کدام مکاتب فکری و اندیشه وابسته می‌باشند. یک مورد در اینجا وجود دارد. افرادی که درباره‌ی محیط زیست تردید دارند و یا آگاهی آنان از محیط زیستمانی کم است، باید به انجام مطالعات بیشتر روی آورند و بدون اطلاع از قوانین و ضوابط زیست محیطی،

1- Pragmatist

2- Idealist

اظهار نظر نکنند. این چیزی است که در جامعه انسانی بسیار مشاهده می شود.

آیا از قواعد، قوانین و ضوابط زیست محیطی آگاه هستید؟

آیا از رسالت، اهداف، قواعد و مقررات سازمان آگاهی دارند؟

آیا از انتظارات و توقعات سازمان اطلاع دارند؟

رد زمانی که برای مطالعه و تحقیق روی موضوعات محیط زیست می پردازد به احتمال بسیار زیاد با محدودیتهای اداری و سازمانی روبروست. از اینرو با آگاهی باش از موانع موجود، راه مطالعه و پژوهش را برای خود هموار سازد. همچنین انتظار می رود بر تکالیف خود دقیق و کوشا باشد.

مطالعه و پژوهش زیست محیطی طی مراحل خاص انجام می گیرد در صورت انجام موفق پژوهش و مطالعه می توان به شناخت علمی محیط زیست رسید.

اما چرا به مطالعه و پژوهش محیط زیست روی می آورند؟ انسان با شناخت علمی می تواند آینده را ترسیم نماید؛ مشکلات و مسائل اجتماعی را کمتر نماید و مهمتر اینکه مداخله ی خود را بر محیط زیست مثبت می کند. کارشناسان HSE بدین طریق می توانند با شناخت علمی که بدست آورده اند، به تحلیل مسائل زیست محیطی و ایمنی کار و بهداشت روان مبادرت ورزند.

انسان از طریق زیستن با دیگران می تواند مشکلات اجتماعی خود را برطرف سازد. هر فردی که در اجتماع زندگی می کند خود را مسئول

زیستمانی می‌داند. مسئولیت زیستمانی یعنی مسئولیت زیستن با دیگران. مطالعه‌ی مسائل زیست محیطی مطرح شده در این کتاب برای دانشجویان، کارمندان، کارشناسان محیط زیست سازمانهای دارای HSEE و علاقه‌مندان مسائل زیستمانی مفید می‌باشد.

در اینجا لازم می‌دانم از لطف و محبت همسر به خاطر زحمات فراوانشان در ایجاد بست لازم برای تهیه‌ی کتاب حاضر، مراتب تشکر را به جای آورم. همچنین از مدیر محترم انتشارات برتر، جناب آقای مهندس میرمیران که چاپ این اثر را پذیرفته تشکر نمایم.

انتظار این است که خوانندگان و مخاطبان رهنمودها، نظرات و ایرادات موجود را از طریق ناشر به اینجانب ابرار دهند.